

Alkotmánybíróság
1015 Budapest,
Donáti utca 35.
a Budai Központi Kerületi Bíróság
1525 Budapest, Pf. 223.
mint I. fokú határozatot hozó
bíróóság útján

Alulírott d. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] az Alaptörvény 24. cikk c./ pontja valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26.§.(1) bekezdés a./ és b./ pontjai alapján biztosított jogomnál fogva, mint alaptörvényi-sértelmet szenvedett személy, az ide 1. alatt csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviselőm útján az alábbi

[illegible]

■ ■ ■ - a továbbiakban: örökhagyó – végrendeletek hátrahagyása mellett 1996. november 25.-én elhunyt. Az 1994. július 19.-én kelt saját kézzel írott végrendeletében többek között úgy rendelkezett, hogy a ■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ sz alatt fekszik és 1:1 arányban az örökhagyó tulajdonát képezte, 1/3 – 1/3 – 1/3 arányban az I. a VI. és a VII. r alpereseket illesse meg azzal a feltétellel, hogy az ingatlanon levő felépítmény/lakás emeleti lakrészének holtig tartó haszonélvezeti jogát alulírott ■■■■■■■■■■ örököljem.

A hagyatékot [REDACTED] közjegyző tárgyalta a 1134.Kjő.194/2004. szám alatt- ez már egy megismételt eljárás volt - és 13. sorsz hagyatékátadó végzésével a hagyatékot az örökösöknek részben végleges- részben ideiglenes hatállyal adta át, azzal, hogy alulírott [REDACTED] javára a haszonélvezet átadása 12/48 részben teljes

hatállyal, 36/48-ad részben pedig ideiglenes hatállyal történt „az épület felső részére az örökhagyó volt emeleti lakrészére vonatkozóan.”

A II. III. IV. és V. r alperesek a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt 15.P.20.954/2006. számon pert indítottak ellenem a végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt, azaz ezen perben alulírott [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] voltam az alperes. A bíróság első fokon jogerőre emelkedett ítéletében a felperesek keresetét elutasította és ítéletében megállapította, hogy az örökhagyó végrendelete érvényes, továbbá megállapította azt is, hogy a haszonélvezet juttatása törvényes.

[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] is pert indítottam egyrészt a végrendelet érvényességének megállapítása, továbbá az engem illető haszonélvezet mértékének bírói megállapítása érdekében figyelemmel arra, hogy a laikus örökhagyó által írt végrendelet alapján a haszonélvezet nem lett volna javamra a földhivatal által bejegyezhető, mert az ügy tárgyát képező ingatlan tulajdoni lapja nem tartalmazza a felépítmény részeit, így „az emeleti lakrész” sem. Ezért azt kértem, hogy az ingatlan egészéhez képest a bíróság tört számmal határozza meg azt a hányadot, amelyre a haszonélvezeti jogom kiterjed és bejegyzendő.

A Budai Központi Kerületi Bíróság 2 eljárásban ítéletet hozott, melyben kereseti kérelmemnek helyt adott, de mindkét ítéletet a másodfokon eljáró Fővárosi Bíróság eljárásjogi szabályoktalanságok miatt hatályon kívül helyezte.

A harmadik, megismételt eljárásban a Budai Központi Kerületi Bíróság a végrendelet érvényességének megállapítása iránti keresetemet elutasította, azonban 37. sorsz ítéletével megállapította, hogy a holtig tartó haszonélvezeti jogom az ingatlan 15/100 részére terjed ki.

A Budai Központi Kerületi Bíróság 2014. március 13.-án kelt 2.P.XI.20.777/2011/37. sz I. fokú ítélete ellen alulírott [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] és az I. r alperes jelentettünk be fellebbezést. Alulírott [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] a keresetem részben elutasítása, valamint a javamra meghatározott részarány megváltoztatása iránt, az I. r. alperes pedig, korábbi védekezését fenntartva a végrendelet érvénytelenségének megállapítása miatt jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú ítéletet felülbírálvá hozta meg 2014. szeptember 10. napján a 43.Pf.634260/2014/4. sorsz jogerős II. fokú ítéletét, mely ítélettel keresetemet teljes egészében elutasította.

A hivatkozott jogerős ítélet kézbesítése jogi képviselőm – [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] ügyvéd – részére 2014. október 13.-án történt meg.

A fentiek szerint tehát a jelen alkotmányjogi panaszt az alábbi döntések ellen terjesztem elő:

A Budai Központi Kerületi Bíróság 2014. március 13.-án kelt 2.P.XI.20.777/2011/37. sz I. fokú ítélete,

és a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 10. napján kelt 43.Pf.634.260/2014/4. sorsz II. fokú ítélete.

II. A fenti ítéletek jogi hivatkozásai:

A hivatkozott I. fokú ítélet a végrendelet érvényességére irányuló keresetemet azért utasította el, mert álláspontja szerint ilyen kereset nem indítható, mivel a végrendeletet csak a II. III. IV. és V. r alperesek támadták érvénytelenség megállapítására irányuló keresettel, mely keresetet a Budai Központi Kerületi Bíróság fent hivatkozott ítéletével

- a BKKB 15.P.20.954/2006/18. sorsz ítélete, amely az ottani felperesek keresetét elutasította és indokolásában megállapította, hogy mind a végrendelet, mind a haszonélvezet, mint végrendeleti juttatás érvényes,
- valamint a Fővárosi Törvényszék 43.Pf.634.260/2014/4. sorsz jogerős ítélete, mely szerint ugyan a végrendelet érvényes, de a végrendeletben javamra tett végrendeleti juttatás érvénytelen.

III. A hivatkozott számomra sérelmes bírói döntések elleni jogorvoslat kizártsága:

A Pp. 271.§. (2) Nincs helye felülvizsgálatnak olyan vagyoni jogi ügyekben, amelyben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték, illetve annak a 24. §, valamint 25. § (3) és (4) bekezdése alapján, továbbá a 25. § (3) bekezdésének az egyesített perekre történő megfelelő alkalmazásával megállapított értéke a hárommillió forintot nem haladja meg. Ez az értékhatártól függő kizárás nem vonatkozik a sérelemdíj iránt indított perekre, a 23. § (1) bekezdés b) pontjában, valamint a 24. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott ügyekre, valamint azokra az ügyekre, amelyek ingatlan tulajdonára vagy ingatlant terhelő jogra vonatkoznak, vagy ingatlanra vonatkozó jogviszonyból erednek, továbbá valamennyi olyan ügyre, amely megállapításra irányul.

Mivel a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező bírósági ügyben a per tárgyának értéke 1.400.000,- Ft-ban került meghatározásra, a jelen ügyben felülvizsgálati kérelem a Kúriához nem adható be.

Ennek megfelelően a panaszlott ítéletek ellen csak alkotmányjogi panasz útján kérhetek jogorvoslatot.

IV. A jelen alkotmányjogi panasz alapját képező Alaptörvényi sérelem:

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) az alábbiak szerint rendelkezik: „Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

A most idézett hivatkozás szerint az örökléshez való jog mindenkinek alkotmányos joga. (Itt jegyzem meg, hogy az örökléshez való jog még a jogtiprások időszakában is viszonylag sértetlenül érvényesült.)

A II. fokú bíróság 43.Pf.634.260/2014/4. sz. ítélete a fenti alkotmányos alapjogomat sérti, mert a bíróság téves jogi álláspontja szerint nem ismeri el az öröklés lehetőségét haszonélvezeti juttatásnak végrendelettel történő alapítása esetén.

Itt le kívánom szögezni, hogy a Fővárosi Törvényszék ezen álláspontja ellentétes a jelen ítéletig évszázadok óta folyamatosan alkalmazott joggyakorlattal, mert sem a hagyatéki eljárásban eljáró közjegyzők és az öröklési jogvitákban ítélező bíróságok mindeddig sohasem vonták kétsége a haszonélvezet végrendeleti juttatásként történő alapítását. Állásfoglalást kértem a Magyar Országos Közjegyzői Kamarától [MOKK], ahonnan az ide 2. alatt mellékelt levelet kaptam, melyet a jelen panaszomhoz eredetben mellékelek.

A MOKK csatolt levele egyértelműen megerősíti, hogy a haszonélvezet végrendelettel történő alapítása jogszerű és a gyakorlatban mindig létezett jogintézmény.

V. A jelen alkotmányjogi panasz alapját képező sérelem alkotmányellenes voltának kifejtése:

A fent hivatkozott II. fokú ítélet téves jogi álláspontja folytán megfosztott öröklési jogomtól és ezzel megsértette az Alaptörvényben biztosított jogomat. (öröklési jog)

A jelen alkotmányjogi panasz alapját képező jog, az 1959. évi IV. tv, azaz az ún. régi Ptk, figyelemmel arra, hogy a jelen ügyben a 2013. évi CLXXVII. tv [Ptké] 1.§.-a alapján a régi Ptk szabályai alapján kell eljárni, mert az ügy tárgyát képező öröklés 2014. március 15.-e előtt történt. Így amennyiben a továbbiakban a Ptk-ra történik hivatkozás, ott az 1959. évi IV. tv-t kell érteni.

Annak kérdésében, hogy haszonélvezet végrendelettel alapítható-e vagy sem, álljon itt a Ptk kommentárjának vonatkozó szövegrésze:

A Polgári Törvénykönyv magyarázata [Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1992.] I. kötete 389. oldalán az alábbi szövegrészt tartalmazza, ez a rész a haszonélvezet alapításának¹ eseteit sorolja fel:

„Ebben az esetben a kötelezett pozíciójába az a személy kerül A végrendelettel alapított haszonélvezet gyakori esete, hogy az örökhagyó valakire meghatározott dolgok haszonélvezetét hagyja, aki a haszonélvezettel terhelt dolog tulajdonjogát örökl. Az örökhagyó meghagyással azt is elrendelheti, hogy az örökös a hagyatékhöz tartozó dolgokon másnak haszonélvezetet engedjen.”

A hivatkozott és szó szerint idézett II. fokú ítéleti indokolás teljes mértékben zavaros, és önmagával is ellentmondó. Elismeri, hogy az örökhagyó jogosult vagyonával, vagy annak egy részével rendelkezni. Az a tény, hogy az örökhagyó vagyona egyik eleme esetében másnak juttatja az állagot, és másnak juttatja annak haszonélvezetét az örökhagyó végrendelezési szabadságának körébe tartozik, és ellentétesen a II. fokú bíróság érvelésével még úgy is rendelkezhet, hogy a meghagyás kötelezettje engedjen a jogosultnak – nyilván szerződésben – haszonélvezeti jogot. Ez azt mutatja, hogy az örökhagyó halála ellenére nem veszíti el rendelkezési jogát, annál is inkább, mert a végrendelet nem más, mint az örökhagyó rendelkezési jogának halál esetére szóló megnyilvánulása, amikor halála pillanatában meglevő vagyonáról vagy annak egy részéről rendelkezik. Természetes, hogy a halállal a rendelkezési jog megszűnik. Az örökhagyó azonban még az életében gyakorolja rendelkezési jogát, amikor vagyonáról oly módon rendelkezik, hogy azt ki vagy kik, milyen módon örököljék.

Ez a végrendeleti öröklés lényege, amikor az örökhagyó el kíván térni a törvényes öröklés megszabta rendtől, és maga kívánja megszabni, hogy ki legyen az örökös. A végrendeleti öröklés a polgári jog egyik legősibb jogintézménye, már a római jog is így szabályozta. Teljes mértékben téves az a gondolat, hogy mivel az örökhagyónak nem volt haszonélvezeti joga, így azt nem is örökítheti át. Nem vitás, hogy a haszonélvezeti jog a halál időpontjában megszűnik, tehát a haszonélvezőtől a haszonélvezet nem örökölheto.

De a jelen esetben nem is erről van szó: az örökhagyó nem haszonélvezője, hanem 1:1 arányú kizárólagos tulajdonosa volt az ingatlanoknak, és halála esetére úgy rendelkezett, hogy mások legyenek a vagyon állagának örökösei, és más legyen a vagyon (egy részének) haszonélvezője. Ez azt jelenti, hogy a haszonélvezeti jogot a végrendelettel alapítja/hozza létre maga a végrendelező, azaz a dolog tulajdonosa oly módon, hogy a dolog állagát más örökösre örökíti.

Tehát az állampolgárt megillető öröklési jog, mely a fentiek szerint mindenkit megillető alkotmányos alapjog, kiterjed arra, hogy az örökhagyó végintézkedéssel rendelkezzen vagyonáról oly módon, hogy a vagyon állagát másra hagyja, mint akire ugyanezen vagyon haszonélvezetét. Az örökhagyó ezen végintézkedési joga nem korlátozható és a végrendelező halála nemhogy nem szünteti meg ezen rendelkezési jogát, hanem épp a halál tényével lép hatályba a rendelkezési jog, illetve a rendelkezési jog alapján készített végintézkedés.

A magyar bírói gyakorlat – a jelen panasszal támadott II. fokú ítélettel ellentétben – ismeri a végrendelettel alapított haszonélvezeti jog intézményét.

¹ Ez is azt mutatja, hogy a Kommentár nemhogy nem zárja ki a végrendelettel történő haszonélvezet alapítást, hanem azt az egyik alapesetként fogalmazza meg.

Idézek 2 a Bírósági Határozatokban közzétett jogesetet, mindkét ügyben az akkori Legfelsőbb Bíróság járt el. Idézet a BH1989. 12. sz. jogesetből:

BH1989. 12. A törvényes és a végrendeleten alapuló haszonélvezeti jog elhatárolása², és a közjegyzőnek az ezzel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettsége [Ptk. 615. § (2) bek., 616. §, 6/1958. (VII. 4.) IM r. (He.) 52. § (3) bek.]. [...] Az örökhagyó 1985. december 1-jén kelt írásbeli magánrendeletében minden vagyona örököseül egyetlen gyermekét nevezte meg, egyben házastársa és unokája javára holtig tartó haszonélvezeti jogot biztosított. [...] A végrendeletben biztosított haszonélvezeti jog és a törvényen alapuló haszonélvezeti jog - az ún. özvegyi jog - nem azonos joghatású jogintézmények. A végrendeletben biztosított holtig tartó haszonélvezeti jog ugyanis a túlélő házastárs újabb házasságkötésével nem szűnik meg - szemben az özvegyi joggal [Ptk. 615. §-ának (2) bekezdése]. A végrendelet alapján örökölt haszonélvezeti jog korlátozását vagy megváltását nem lehet kérni, a Ptk. 616. §-ának ezzel kapcsolatos rendelkezései ugyanis csak a haszonélvezeti jog törvényes öröklése esetében alkalmazhatók. [...] Nyilvánvaló, hogy a kétféle haszonélvezeti joghoz fűződő eltérő jogkövetkezményeket a személyesen eljáró érdekeltek nem ismerték. A közjegyzőnek tehát tájékoztatási kötelezettsége körében erről részletes felvilágosítást kellett volna adnia, majd ezt követően ismét meg kellett volna nyilatkoztatnia az érdekelteket, hogy a végrendelet alapján vagy a törvényes öröklés szabályai szerint kívánnak-e örökölni.

A BH1995. 34. az alábbiak szerint rendelkezik:

BH1995. 34. A végrendelet értelmezésénél irányadó szempontok [Ptk. 623. § (1) bek., PK 82. sz., PK 85. sz.] [...] A jogerős részítélet a felpereseknek a végrendelet érvénytelensége megállapítására irányuló keresetét elutasította. A megállapított tényállás szerint a Németországban 1990. augusztus 10-én baleset következtében elhunyt T. F. örökhagyó után a következő szövegű végrendelet maradt: „Végrendeletem! 1989. június 10-én 11 óra 25 perc! Tar. Haszonélvezet I. I.-nére száll! Az örökös az édes fiam Ferenc! Segítsék támogatni A.-t és M.-et! Saját kezűleg T. F.” A végrendeletben megnevezett „I. I.-né” az örökhagyó élettársa: a II. rendű alperes, „Ferenc” az élettársi együttélésből származó fia: a kiskorú I. rendű alperes, míg „A.” és „M.” az örökhagyó korábban felbontott házasságából származó két leánya: a kiskorú felperesek. A bíróságok megállapították, hogy a végrendelet a Ptk. 629. §-ának (1) bekezdése szerinti alaki kellékeknek megfelel;”

A most idézett 2 jogeset nem hagy kétséget afelől, hogy az eljáró Legfelsőbb Bíróság a végrendelettel alapított haszonélvezeti jog intézményét nem csak, hogy ismerte, de annak mibenlétével is tisztában volt, mert megkülönböztette a törvényes haszonélvezettől.

A fenti hivatkozásaim alapján egyértelműen megállapítható, hogy

- a Fővárosi Törvényszék, amikor a 43.Pf.634.260/2014/4. sorsz. II. fokú ítéletében azt a megállapítást tette, hogy végrendelettel haszonélvezet nem alapítható, ezzel a téves jogi álláspontjával egyrészt szembe ment a korábbi, sok évtizedes joggyakorlattal,
- másrészt ezzel az Alaptörvény XIII. cikke által javamra biztosított, tehát alkotmányos öröklési jogomat semmibe vette.

² Már a most idézett BH címe is mutatja, hogy a Legfelsőbb Bíróság ismeri a végrendelettel alapított haszonélvezeti jog intézményét, és a BH arról szól, hogy mik a különbségek a kétfajta haszonélvezeti jog között.

Ezért a Fővárosi Törvényszék hivatkozott ítélete törvénysértő, és ezen túlmenően az Alaptörvénybe is ütközik.

VI. A jelen panasszal támadott I. és II. fokú bírói ítéletek más Alaptörvényi jogba való ütközése:

Az Alaptörvény XXIV. cikke szerint:

*„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, **tisztességes módon és ésszerű határidőn belül** intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”*

Álláspontom szerint mind az I. mind a II. fokú ítélet a fenti alkotmányos jogomat sérti, mert az eljárás egyrészt nem volt tisztességes, másrészt nem intéződött el ésszerű határidőn belül, azaz egyszerre 2 alapjogom is sérült.

- egyrészt egyik bíróság sem járt el tisztességes módon, amikor az ügy intézése során, 2006 és 2014 év között az ügyet úgy tárgyalták, hogy a megállapítási kereset benyújtásának és tárgyalásának feltételei fennállnak, ennek komoly bizonyítéka, hogy az ügyben az elsőfokú bíróság 2 ízben is helyt adott keresetemnek, csak a 3. tárgyalási sorozat végén rendelkezett úgy, hogy megállapítási kereset indításának nincs alapja.
- ugyancsak ellentétes a tisztességes eljárással az a tény, hogy a II. fokú bíróság úgy foglalt el teljesen ellentétes álláspontot, hogy eközben egy jogerős ítélet, ugyanezen ügyben, ugyanezen végrendelettel és végrendeleti juttatással kapcsolatban a javamra szólt, és ezt a jogerős ítéletet még csak meg sem említi ítéletében, nem kívánja feloldani ezt az ellentétet. A BKKB fent hivatkozott 15.P.20.954/2006/19. sorsz ítélete ugyanis megállapította, hogy nemcsak a végrendelet, hanem a javamra szóló végrendeleti juttatás is érvényes. (Ezen ügyben sajnos a haszonélvezet mértéke nem került tárgyalásra.)
- harmadrészt tisztességtelen az, hogy az ügy elbírálása az örökhagyó 1996-ban bekövetkezett halálától számítottan 18 (!) éven keresztül húzódott. 18 év egy hagyatéki ügy lefolytatására semmiképp nem minősül ésszerű határidőn belüli döntésnek. Tehát engem az ügyben az ügy 18 évig való elhúzódása miatt újabb alaptörvényi-sérelem ért.

VII. Az Alkotmánybírósághoz intézett határozott kérelem:

Kérem, hogy a t. Alkotmánybíróság a beszerzett bírósági peres iratok alapján állapítsa meg a jelen alkotmányjogi-panasz tárgyát képező 2 bírói döntés alaptörvény-ellenességét és erre való tekintettel **semmisítse meg mind a Budai Központi Kerületi Bíróság 2014. március 13.-án kelt 2.P.XI.20.777/2011/37. sz I. fokú ítéletét, mind a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 10. napján kelt 43.Pf.634.260/2014/4. sorsz II. fokú ítéletét és utasítsa a Budai Központi Kerületi Bíróságot az ügyben új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára.**

A fent pontosan meghatározott 2 bírói ítélet miatt, figyelemmel arra, hogy ezen ítéletek a fentebb meghatározott Alaptörvényben biztosított jogaimat sértik terjesztem elő a jelen alkotmányjogi panaszomat azzal, hogy mivel a hivatkozott bírói ítéletek a saját ügyemben, az örökhagyó rám vonatkozó végrendelete tárgyában születtek, és a jogerős ítélet alapján – az ítélet szerint nem öröklök semmit - én vagyok a sérelmet szenvedő fél azaz az ügyben sérelmet szenvedő személy, így jogosult vagyok az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv 26.§. (1) bekezdés a. és b. pontja alapján alkotmányjogi panaszt előterjeszteni.

Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított 60 napon belül kell előterjeszteni a 30.§.(1) bekezdése alapján, ez a határidő esetemben 2014. december 12.-én telik le.

Kérem, hogy a t. Alkotmánybíróság függessze fel a fent hivatkozott jogerős határozat végrehajtását.

Kérem, hogy az ügyel kapcsolatban a t. Alkotmánybíróság keresse meg és szerezze be a Budai Központi Kerületi Bíróság 15.P.20.954/2006. sz peres iratait is, valamint keresse meg [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] a hivatkozott 1134.Kjő.194/2004. sz hagyatéki iratok megküldése iránt.

Budapest, 2014. december 8.

Tisztelettel:

[REDACTED]

1 melléklet,-

T. Alkotmánybíróság, a Budai Központi
Kerületi Bíróság útján. 14. 6. 2022

A BUDAI KÖZPONTI KÖZTUK LÉPTÉNYÉGE 3.

Postafiókja: Budapest, Budaörsi út 136. sz. 1. emeleti lakás 101.

Postai irányítószám: 1045

ÉRTÉK: 2014 - 12 - 09

PÉLDÁNY: 10 FELTET: —

MELLÉKLET: 5 KÖZTUK: *Magyar*

ÜGYSZÁM: 20777 / 2011

UTÓÍRATON:

Alkotmányjogi-panasza

aperesek elleni

2.P.XI.20.777/2011. sz perben

2 melléklet